

GENEL OLARAK OLUMSUZ DAVRANIŞLARIN NEDENLERİ

- Dikkat çekmek
- Ebeveynlere karşı güç kazanma isteği
- İntikam alma isteği
- Yetersizlik

ÇOCUĞUN İSTENMEYEN DAVRANIŞLARI İLE NASIL BAŞA ÇIKILIR?

CEZA İLE Mİ?

Her Türlü Cezanın Sonucunda;

- Çocuk sırf ceza alma korkusundan olumsuz davranışını tekrarlamayabilir.
- Yaptığı olumsuz davranışın sonucunu anlayıp bir daha yapmaması için olanak tanınmamış olabilir.
- Yaptığının karşılığını ödemiş olduğunu düşünür, ödemiş hissedebilir.
- Olumsuz davranışından dolayı kendine kızacağına cezayı uygulayan yetişkine kızabilir.
- Ceza aldığı için kendini aciz hissedebilir.
- Yetişkini örnek alarak kendisi de aynı yöntemleri sorun çözmek için kullanmaya başlayabilir.
- Kendine güveni sarsılabilir.
- Ceza almamak için gizli gizli olumsuz davranışı tekrarlayabilir ya da yalan söylemeye başlayabilir.
- Saldırgan veya pısrık olabilir.

CEZANIN YERİNE KULLANILABİLECEK ÇÖZÜMLER

Önleyici Açıklamalar Yapmak: Tekrarlanmasını istemediğiniz davranışı açıkça belirterek hangi davranışı yapabileceği hangi davranışı neden yapamayacağı konusunda bilgi verebilirsiniz.

Yaptığı Davranışın Nedenini Düşünmek: Neden olumsuz davranışı tekrarladığını düşündüğünüzde çözüme ulaşmak için farklı fikirler üretebilirsiniz.

Ortamı Değiştirerek Önlem Almak: Davranışı neden yaptığını bulduktan sonra tekrarlanmaması için, ortamı değiştirerek önlemler alabilirsiniz.

Dikkatini Başka Yere Çekmek: Görmezden gelebileceğiniz davranışı göz ardı edip, istediğiniz gibi davrandığında takdir edebilirsiniz. Böylece, olumsuz davranışına ilgi göstererek istemeden yapılan pekiştirme yöntemini bırakmış olursunuz.

Beklentiyi Belirtip Seçme Hakkı Verme: Olumsuz davranış üzerinde durmaktansa “TV izlemeye devam etmektense ya yap-boz yapalım ya da basketbol oynayalım” gibi onun da kabul edeceği iki seçenek sunabilirsiniz.

Davranışının Sonucunu Yaşamalarını Sağlamak:

700.YIL
OSMANGAZİ
ORTAOKULU

ÇOCUKLARDA OLUMLU DAVRANIŞ GELİŞTİRME VELİ BROŞÜRÜ

Çocuk ailenin, aile de toplumun ürünüdür; çocuk yaşadığını öğrenir.

OLUMSUZ DAVRANIŞLARI OLAN ÇOCUKLARLA OLUMLU İLİŞKİ NASIL KURULUR?

1- Karşılıklı saygı: Azarlamak, bağırarak, vurmak, susturmak, tutarsız davranmak çocuğa saygısızlığın göstergesidir. Her ana-baba çocuklarına saygı göstermeyi öğrenmelidir. Her çocuk ayrı bir birey olarak ele alınıp, fikirleri sorulmalı ve fikirlerine saygı gösterilmelidir.

2- Çocuğa zaman ayırmak: Çocukla ilgilenmek, zaman ayırmak gerekir. Birlikte geçirilecek zaman nicelik değil, nitelik olarak önemlidir. Birlikte çocuğun hoşlanacağı faaliyetler yapılabilir.

3- Cesaretlendirme: Çocuğun kendine güvenmesini istiyorsa önce anne-baba çocuğa güvenmelidir. Çocuğun çabasını övmeli ve yüreklenmelidir. Cesaretlendirme çocuğun kendini değerli algılayabilmesi için çok önemlidir. Cesaretlendirme çocuğu olduğu gibi kabul edip, kendi olduğu için değer vermedir.

4- Sevgiyi anlatmak: Çocuğun kendini güvenli hissedebilmesi için, en azından sevildiğini bilmesi ve sevmesi gerekir.

Peki, Olumlu Davranışlar Nasıl Kazandırılır?

İşbirliği Yaratmak İçin Yeni Beceriler
Geliştirmeli

Net Olabilmek

Olumlu Dil Kullanabilmek

İsteyin ama emretmeyin

Uzun Açıklamalardan Kaçının

Tutarlı Olun

Devamlı Öğüt Vermekten Kaçının

Çocuklarda Problem Çözme Becerilerini
Geliştirerek

ÇOCUK NEYİ ÖĞRENİR?

Eğer bir çocuk sürekli eleştirilmişse,
"Kınama ve ayıplamayı öğrenir"
Eğer bir çocuk kin ortamında büyümüşse,
"Kavga etmeyi öğrenir"
Eğer bir çocuk alay edilip aşağılanmışsa,
"Sıkılıp utanmayı öğrenir"
Eğer bir çocuk sürekli utanç duygusuyla
eğitilmişse,
"Kendini suçlamayı öğrenir"
Eğer bir çocuk hoşgörülle yetiştirilmişse,
"Sabırlı olmayı öğrenir"
Eğer bir çocuk desteklenip, yüreklenilmişse,
"Kendine güven duymayı öğrenir"
Eğer bir çocuk övülmüş ve beğenilmişse,
"Takdir etmeyi öğrenir"
Eğer bir çocuk hakkına saygı gösterilerek
büyütülmüşse,
"Adil olmayı öğrenir"
Eğer bir çocuk güven ortamı içinde yetişmişse,
"İnançlı olmayı öğrenir"
Eğer bir çocuk kabul ve onay görmüşse,
"Kendini sevmeyi öğrenir"
Eğer bir çocuk aile içinde dostluk ve arkadaşlık
görmüşse,
"Bu dünyada mutlu olmayı öğrenir"

D.Nolte

Kaynakça
Mackenzie, R. J. (1998), Çocuğunuza Sınırları Koyma. HYB Basım, Ankara.
Yörükoğlu Atalay, Çocuk Ruh Sağlığı
Atabek Erdal, Çocuklarımızı Büyütmek Nerede Yanlış Yapıyoruz?
Morris Charles, Understanding Psychology (Psikolojiyi Anlamak)
Arvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi